

EGYETEM

Mária Terézia a legális migrációt támogatta

Ez a tartalom archív! A cikkben szereplő információk a megjelenés óta megváltozhattak.

Megjelent: 2015.08.22. 06:15

Szerző: **Tóth Marcell**

Az utolsó „Drang nach Osten” a XVIII. században zajlott. Pontos meghatározták, hogy a telepeseknek mi jár, s ezért milyen kötelezettségeik vannak. Az utazást leszámítva mindenért fizetni kellett.

Marjanucz László tanszékvezető egyetemi docens előadását hallgattuk meg a *Juhász Antal* 80. születésnapjára rendezett konferencián. Kiderült, a Temesi Bánságot sújtotta a legjobban az emberveszteség a törökelleni háborúk során. Elsősorban a katolikus németek betelepítését szorgalmazta az udvar, ennek azonban nem nacionalista okai voltak, hanem elsősorban gazdaságiak, másodsorban vallásiak. A bécsi kamaralizmus célja ugyanis a minél több adóbevétel elérése volt. A terület élére elnök került, így a bánság kezdetben nem került a magyar rendek befolyása alá, így ellenállás híján az adók beszedése is könnyebbé vált.

„Három sváb betelepítési hullámot különböztethetünk meg, ezek azonban csak azok az évek, amelyek idején kiemelkedően magas volt a betelepültek száma” – hangsúlyozta Marjanucz László. „A Temesi Bánság betelepítése az utolsó Drang nach Ostenbe (*német keleti kolonizáció – szerk.*) illeszthető be, ekkor mentek a Volga-vidékére is németek. Az első telepítési pátenst még *I. Lipót* adta ki 1689-ben, de csak a kuruc szabadságharc leverése biztosított megfelelő körülményeket a svábok beköltözéséhez hazánk területére” – mutatta be az előzményeket az SZTE Bölcsészettudományi Kar oktatója.

FRIS

„Pontos kimutatást vezettek, hogy ki honnan jött, mesterembereknél foglalkozást is feltüntették, a németeken kívül érkeztek olaszok, spanyolok is. Legelőször kézműveseket toboroztak 1718-1719-ben, hiszen a *Savoyai Jenő* herceg által frissen visszafoglalt területen erődépítési munkálatok zajlottak” – mondta Marjanucz László. Parasztok csak az 1730-as évektől érkeztek, mivel a Temesi Bánság első elnöke, *Mercy*, a „sváb gróf” inkább az iparfejlesztést pártolta. Mária Terézia uralma alatt válik német jellegűvé a terület.

„Habár 1723-ben törvényt fogadott el a magyar országgyűlés: a lakatlan területek miatt a migráció szükséges, ez azonban a bánságra nem vonatkozott, hiszen ide nem terjedt ki a diéta hatásköre” – mutatott rá arra Marjanucz, hogy nemcsak a bécsi udvarban ismerték fel az akkori problémát.

Marjanucz László bemutatott egy korabeli, 1736-os toborzólevelet. A hirdetményben Alsó-Magyarországra kerestek bevándorlókat. Bajorországban, Donauwörthben kezdődött a vízi út, amelyet Temesvárig a császár fizetett. Elvárták, hogy legyen mindenkinek legalább kétszáz forint vagyona, hogy az út során élelmiszert vehessenek. Három transzport indult, képzés alapján zajlott az elhajózás. Házat, telket, szőlőt, állatokat, legelőt ígértek, de ezeket ki kellett fizetni, négy ökör 44 forintba, egy ház 30 forintba került. Aki ezeket kifizette, annak öt év adómentesség járt. Végül a dokumentum leírta, hogy mennyi adót kell fizetni ezt követően.